

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 333/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Michalom Magdolenom, advokátom, Farská 50, Nitra, proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č. k. 13C/13/2022-198 z 3. februára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 21. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13C/13/2022-198 z 3. februára 2025 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a domáha sa priznania náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.
2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 11. septembra 2024 podal dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 27Co/58/2023-140 z 28. mája 2024. Okresný súd sťažovateľa 15. novembra 2024 vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie vo výške 230 eur. Táto výzva bola právnenému zástupcovi sťažovateľa doručená 19. novembra 2024 (a lehota na úhradu súdneho poplatku uplynula 29. novembra 2024).
3. Sťažovateľ súdny poplatok za podané dovolanie uhradil až po určenej lehote, a to 9. decembra 2024. Okresný súd však uznesením č. k. 13C/13/2022-191 z 18. decembra 2024 [vydaným vyšším

súdny úradníkom; (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) zastavil dovolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku v určenej lehote.

4. Proti uzneseniu okresného súdu sťažovateľ podal sťažnosť, ktorá bola napadnutým uznesením (vydaným sudcom) zamietnutá. Okresný súd v napadnutom uznesení zamietnutie sťažnosti odôvodnil tým, že dôvodom zastavenia dovolacieho konania bolo nezaplatenie súdneho poplatku v lehote na výzvu súdu (pričom výzvu súdu označil ako do určitej miery privilegium, upozornenie na nesplnenie si poplatkovej povinnosti vyplývajúcej priamo zo zákona). Uviedol, že vyšší súdny úradník stanovil za podané dovolanie v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti súdny poplatok v zmysle položky 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov, avšak pre chybu v písaní vo výzve uviedol, že na súdny poplatok sa žalovaný (sťažovateľ) vyzýva „*pol.č. 1a Sadzobníka súdnych poplatkov v spojení s § 6 ods. 2, ods. 3 sadzobníka súdnych poplatkov*“, pričom správne malo byť uvedené „*pol.č. 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov v spojení s § 6 ods. 2, ods. 3 sadzobníka súdnych poplatkov*“. Ďalej argumentoval, že skutočnosť, že išlo o chybu v písaní, nasvedčuje aj to, že položka 1a v predmetnom zákone v súčasnej dobe ani neexistuje. Poukázal tiež na to, že z výpočtu, a teda aj výšky súdneho poplatku je zároveň viac ako zrejماً aplikácia položky 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov v spojení s § 6 ods. 2 a ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoSP“), teda že výška súdneho poplatku neodporuje úprave v ZoSP a bola vypočítaná správne, resp. v správnej výške. Preto dospel k záveru, že sťažovateľa uvedené nezbavuje jeho povinnosti plniť si poplatkovú povinnosť v stanovenej lehote. Okresný súd v napadnutom uznesení tiež skonštatoval, že hoci sa vyšší súdny úradník dopustil pochybenia spočívajúceho v chybe v písaní, sťažnosť sťažovateľa spočívajúca v tvrdení o nesprávne určenej výške súdneho poplatku nenadobudla vzhľadom na už uvedené význam. K námietke sťažovateľa, že napriek pochybeniu súdu uhradil súdny poplatok (9. decembra 2024), čo bolo síce po uplynutí určenej lehoty, avšak zároveň ešte pred samotným rozhodnutím okresného súdu o zastavení konania (18. decembra 2024), uviedol, že podľa § 14 ods. 3 ZoSP v sťažnosti proti rozhodnutiu o zastavení súdneho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku nemožno namietať skutočnosť, ktoré nastali po uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku. Preto jeho sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu namieta, že bol zbavený možnosti meritórneho rozhodnutia o jeho dovolaní, a to len z dôvodu formálneho zmeškania lehoty na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie napriek tomu, že tento bol uhradený ešte pred samotným rozhodnutím o zastavení konania. Zastavenie konania o dovolaní pre oneskorenú úhradu súdneho poplatku za podané dovolanie tak predstavuje neprímeraný zásah do jeho práv. Doplnil, že už pôvodná výzva na zaplatenie súdneho poplatku obsahovala nesprávnu výšku poplatkovej povinnosti a následná výzva uvádzala zas nesprávne ustanovenie právneho predpisu, pričom okresný súd tieto procesné nedostatky pri svojom rozhodovaní nezohľadnil [zároveň sa odvolal na § 10 ods. 2 písm. c) ZoSP]. Argumentuje, že okresný súd v napadnutom uznesení nesprávne aplikoval procesné normy a neprímerane prísne vyvodil následky zo zmeškania procesnej lehoty na zaplatenie súdneho poplatku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu.

7. Problematika súdnych poplatkov dosahuje ústavnoprávnu relevanciu z pohľadu záruk rešpektovania základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie spravidla v prípadoch, ak v dôsledku rozhodnutia v otázke súdnych poplatkov dochádza k nedovolenému obmedzeniu práva na prístup k súdu, napr. v dôsledku neprimeraného poplatku (rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva Kreuz v. Poľsko, č. 28249/95, Kata v. Poľsko, č. 9590/06, Ilic v. Rumunsko, č. 26061/03). Sťažovateľ však nenamieta tento aspekt obsahu uvedených práv. Jeho argumentácia je zameraná výlučne na ním tvrdené neprimerane prísne vyvozené následky zo zmeškania procesnej lehoty na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie.

8. Ústavný súd pripomína, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 200/2023).

9. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu, aby v kontexte sťažnostných námietok zistil, či právne závery v ňom uvedené sú ústavne udržateľné a zlučiteľné s obsahom sťažovateľom namietaného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Ústavný súd už judikoval, že všeobecný súd musí prihliadať na rovnováhu medzi poskytnutím materiálnej ochrany právam a oprávneným záujmom účastníkov konania a ochranou plynulého a riadneho výkonu spravodlivosti pred neuváženým, prípadne šikanujúcim výkonom práva jednak spoplatňovaním úkonov súdneho konania a jednak rozhodovaním o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku (I. ÚS 45/09).

11. Podstata argumentácie sťažovateľa v ústavnej sťažnosti vyjadruje v zásade jeho očakávanie, že hoci súdny poplatok (za podané dovolanie) zaplatí po uplynutí lehoty určenej vo výzve súdu, avšak pred rozhodnutím o zastavení konania (dovolacieho), potom rešpekt k základnému právu na súdnu ochranu okresnému súdu neumožňuje konanie zastaviť.

12. Pretože je sťažovateľovi obsah napadnutého uznesenia dostatočne známy, ústavný súd ho na tomto mieste nebude opakovane rozvádzať (keď jeho podstatná argumentácia je uvedená v bode 4 tohto uznesenia). Zároveň ústavný súd aj bez potreby detailného opakovania právnych záverov v ňom vyjadrených konštatuje, že ho nie je možné považovať za arbitrárne.

13. Právna úprava ZoSP účinná od 1. júla 2017 v § 10 uvádza, že ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti, súd podľa § 9 vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

14. Podľa § 10 ods. 2 ZoSP pre nezaplatenie poplatku súd podľa § 9 konanie nezastaví, ak: a) už začal konať vo veci samej; b) došlo k rozšíreniu žaloby, rozšíreniu návrhu, k podaniu vzájomnej žaloby alebo vzájomného návrhu v tej istej veci po tom, ako začal konať vo veci samej; c) žiada zaplatenie poplatku vo výške odporujúcej úprave podľa tohto zákona; d) vznikla poplatková povinnosť poplatníkovi podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia; e) do uplynutia lehoty na zaplatenie súdneho poplatku bol podaný návrh na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, ktorému súd vyhovel; ak súd návrhu vyhovie len sčasti, vyzve poplatníka na zaplatenie súdneho poplatku v takom rozsahu, ktorého sa oslobodenie netýka.

15. Podľa § 10 ods. 3 prvej vety ZoSP prvoinštančný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak bol súdny poplatok zaplatený v lehote určenej súdom podľa odseku 1 alebo ak sú na to dôvody podľa odseku 2.

16. Podľa § 14 ods. 3 ZoSP v sťažnosti proti rozhodnutiu o zastavení súdneho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku nemožno namietať skutočnosti, ktoré nastali po uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku.

17. Z uvedených ustanovení ZoSP tak podľa ústavného súdu jednoznačne vyplýva, že s účinnosťou od 1. júla 2017 zákonodarca zavedením nového pravidla explicitne zakazujúceho v sťažnosti proti uzneseniu o zastavení konania namietať skutočnosti, ktoré nastali po uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku (§ 14 ods. 3 ZoSP), zakázal súdu rozhodujúcemu o zastavení konania prihliadať na prípadné zaplatenie súdneho poplatku po uplynutí lehoty určenej vo výzve. Zároveň tým zákonodarca nanovo určil medze v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy, pri ktorých rešpektovaní sa sťažovateľ môže domáhať svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne III. ÚS 365/2022). Vo veci sťažovateľa tak ústavný súd dospel k záveru, že zo strany okresného súdu vydaním napadnutého uznesenia nejde o reštriktívnu interpretáciu podústavného konceptu sankcionovania nezaplatenia súdneho poplatku, ale ide o dôsledné uplatnenie reštriktívne formulovanej normy ako produktu vôle zákonodarcu. Na tomto mieste je zároveň možné doplniť, že ak by okresný súd postupoval spôsobom, akého sa dožaduje sťažovateľ, teda uprednostnil by sťažovateľovo právo na prístup k súdu v podobe nezastavenia konania, rozhodol by v rozpore so zákonom. Pričom v súlade s ústavným konceptom del'by moci okresný súd ako orgán súdnej moci nie je oprávnený sám od seba ignorovať vôľu zákonodarcu, ktorá požíva prezumpciu súladu s ústavou, a teda aj so základným právom na súdnu ochranu.

18. Zároveň ústavný súd k námietke sťažovateľa o neakceptovaní § 10 ods. 2 písm. c) ZoSP okresným súdom odkazuje na závery okresného súdu, z ktorých vyplýva, že samotná výška

vyrubeného súdneho poplatku za podané dovolanie bola okresným súdom (vyšším súdnym úradníkom) určená správne, teda nešlo o prípad, keď by došlo k rozporovaniu samotnej výšky súdneho poplatku ako nesúladnej so zákonom.

19. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 358/2019).

20. Ani skutočnosť, že sa sťažovateľ s názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (I. ÚS 1/2020, I. ÚS 113/2022). Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vyjadril svoju nespokojnosť s postupom okresného súdu a s obsahom napadnutého uznesenia, avšak podľa záverov ústavného súdu v danej veci okresný súd len dôsledne rešpektoval obsah § 14 ods. 3 ZoSP a v ňom zákonodarcom nariadený zákaz prihliadnuť na zaplatenie súdneho poplatku po uplynutí na to určenej lehoty.

21. S poukazom na uvedené preto ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd rešpektoval zmysel a účel explicitnej právnej úpravy. Jeho interpretáciu a aplikáciu rozhodných ustanovení ZoSP tak nie je možné označiť za arbitrárnu či svojvoľnú. Preto ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

22. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu